

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/53/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416205554
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6416205554.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v spore žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, O.: XX XXX XXX, proti žalovanej Z. G., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom E. Žiar nad U., o zaplatenie 696,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 12C/121/2016-103 z 26. októbra 2018 v spojení s doplniacím rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 12C/121/2016- 113 z 14. novembra 2018 takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom vo výroku, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok), p o t v r d z u j e.

II. Žalovanej n e p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov tohto odvolacieho konania

odôvodnenie:

1.Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 26. 10. 2018 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 350,- Eur spolu s 5,00 % úrokom z omeškania od 11. 04. 2012 až do zaplatenia (I. výrok) a vo zvyšku sa žalobu zamietol (II. výrok). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (III. výrok). Následne súd prvej inštancie doplniacím rozsudkom zo dňa 14. 11. 2018 doplnil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 12C/121/2016 zo dňa 26. 10. 2018 o výrok: „Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania od žalovanej v rozsahu 100%.“

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 696,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne od 18. 03. 2011 do zaplatenia a náhrady trov konania z titulu náhrady škody s odkazom na trestný rozkaz Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/2/12 zo dňa 17. 01. 2012, právoplatným a vykonateľným dňa 10. 04. 2012, ktorým bola žalovaná uznaná za vinnú zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku bol žalobca, ako poškodený, odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 39, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

Súd prvej inštancie uviedol: „Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba je dôvodná len sčasti. Súd pri rozhodovaní vychádzal z toho, že rozhodnutím pléna Ústavného súdu SR č.k. PL.ÚS/11/2016-60 z 07. 02. 2018 bol vyslovený nesúlad § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa s Ústavou SR v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1. Na premlčanie dlhu preto nemôže prihliadnuť z úradnej povinnosti, ale iba na námietku dlžníka.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobcom žalovaný nárok má predstavovať škodu spôsobenú žalovanou žalobcovi trestným činom, zo spáchania ktorého bola žalovaná uznaná vinným trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 17. 01. 2012, č.k. 2T/2/12-99, právoplatným dňom 10. 04. 2012, konkrétne zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. na tom skutkovom základe, že dňa 29. 03. 2010 v Banskej Štiavnici, uzatvorila úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXX so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 350,- €, ktorý sa zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach, pričom v žiadosti o úver č. 606100269 zo dňa 29. 03. 2010 uviedla nepravdivé údaje v položke mesačné výdavky, úver od začiatku nesplácala, čím spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, spôsobila škodu vo výške 350,- €. Zároveň bol uvedeným trestným rozkazom žalobca ako poškodený odkázaný so svojím nárokom na náhradu spôsobenej škody na občianske súdne konanie.

Súd s poukazom na § 193 CSP, podľa ktorého je viazaný daným trestným rozkazom, pokiaľ ním bolo rozhodnuté, že bol spáchaný vyššie uvedený prečin a že ho spáchala žalovaná.

V tomto konaní sa žalobca dožaduje nielen zaplatenia vzniknutej náhrady škody v sume 350,- €, ale aj zaplatenia dojednanej sumy z úverového vzťahu, a to poplatku vo výške 346,- € s príslušenstvom, a to napriek tomu, že vzhľadom na právoplatné odsúdenie žalovanej pre úverový podvod nejde o riadny zmluvný úverový vzťah medzi stranami. Podľa názoru súdu žalobca má nárok len na vrátenie poskytnutej sumy žalobcovi ako náhrady škody a nie aj ďalších súm.

Zo samotnej podstaty spáchaného prečinu úverového podvodu, ktorého sa dopustila žalovaná voči žalobcovi vyplýva, že zmluva o úvere vrátane dojednaných zmluvných podmienok uzavretá medzi stranami dňa 29. 03. 2010 je od začiatku absolútne neplatná. Žalobca sa preto nemôže dožadovať od žalovanej dojednaného plnenia z neplatnej úverovej zmluvy, a to zaplatenia aj sumy 346,- € s príslušenstvom (odplaty za úver). Súd preto žalobe v časti uplatnenej skutočnej škody žalobcom vo výške 350,- € vyhovel.

Tým, že žalovaná neuhradila dlžnú sumu riadne a včas, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu, a preto žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 5,00 % a súd je toho názoru, že takto uplatnená výška úroku z omeškania je v súlade s platnou právnou úpravou. Súd preto žalobu považoval v tejto časti za dôvodnú a žalovanú zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania v ním požadovanej výške počnúc dňom nasledujúcim po právoplatnosti trestného rozkazu, t.j. od 11. 04. 2012 až do zaplatenia. Vo zvyšnej časti v sume 346,00 € s príslušenstvom, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.“

O náhrade trov súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 696,- Eur s príslušenstvom. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel len do výšky uplatneného nároku na zaplatenie sumy 350,- Eur s príslušenstvom a vo zvyšnej časti sumy 346,- Eur s príslušenstvom žalobu zamietol. Vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu každej strany vo veci na rovnakej úrovni u každého cca 50 % úspechu a 50 % neúspechu, súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, preto mu súd prvej inštancie priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu, konkrétne do výroku, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok) a do závislého výroku o trovách konania (III. výrok), žalobca podal včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd „rozhodol v celom rozsahu v súlade so žalobným návrhom žalobcu.“

Odvolanie odôvodnil § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP.

Poukázal na to, že žalovaná v postavení dlžníka uzavrela s ním v postavení veriteľa Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 29. 03. 2010, na základe ktorej sa zaviazal žalovanej poskytnúť úver vo výške 350,- Eur a žalovaná sa zaviazala poskytnutú peňažnú sumu vrátiť zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 346,- Eur, t. j. celkovo zaplatiť čiastku vo výške 696,- Eur (ďalej aj „Zmluva o úvere“), a to v 12. pravidelných mesačných splátkach po 58,- Eur počnúc dňom 08. 05. 2010.

Žalovaná nehradila splátky v zmysle Zmluvy o úvere, v dôsledku čoho sa dlh zo zmluvy stal splatným. Podal na žalovanú trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa ust. § 222 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov. Okresný súd Žiar nad Hronom uznal trestným rozkazom sp. zn. 2T/2/2012 zo dňa 17. 01. 2012 žalovanú vinnou zo spáchania prečinu úverového podvodu a jeho v postavení poškodeného v súlade s ust. § 288 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov odkázal na občianske súdne konanie.

Súd prvej inštancie žalobu v časti uplatneného nároku nad rámec istiny poskytnutého úveru a úroku z omeškania zamietol.

Ďalej poukázal na to, že jedným zo znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu je aj spôsobenie škody. V prípade, ak by uvedený znak nebol naplnený, žalovaná by nebola uznaná za vinnú. Škodou sa na účely Trestného zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom. Škodou sa rozumie v zmysle aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť.

Pri trestnom čine úverového podvodu nie je škodou len suma rovnajúca sa výške poskytnutého úveru, ale aj odplata za poskytnutie úveru a ďalšie záväzky, ktoré mu vznikli v dôsledku omeškania dlžníka, na ktoré ako poškodený vzhľadom na okolnosti (dojednaný úrok, zákonný úrok z omeškania, zmluvná pokuta) mal nárok alebo ktoré mohol odôvodnene dosiahnuť.

Opätovne poukázal na to, že si uplatnil svoj nárok na náhradu škody (jeho výšku) v súlade s § 380, § 386 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“), Zmluvou o úvere a všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere.

V trestnom konaní ako aj v civilnom konaní dostatočne preukázal, že v prípade absencie konania žalovanej (ak by ho neuviedla do omylu v otázke splnenia úverových podmienok) nedošlo by k uzavretiu Zmluvy o úvere, ani k poskytnutiu úveru a ani k vzniku škody v jeho majetkovej sfére. Peňažné prostriedky, ktoré poskytol žalovanej titulom Zmluvy o úvere by vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mohol poskytnúť inému subjektu (klientovi), ktorý by svoje záväzky plnil riadne a včas, t. j. on by mohol odôvodnene dosiahnuť zisk.

Nieť pochýb o tom, že konanie žalovanej malo charakter úmyslu, čo bolo potvrdené aj trestným rozkazom, ktorým uznal žalovanú vinnou zo spáchania úmyselného trestného činu úverového podvodu a on bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilné konanie.

V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 23. 11. 2011, sp. zn. I. ÚS 269/2011-55, podľa ktorého „Rozsah viazanosti všeobecného súdu rozsudkom vydaným v trestnom konaní, pri rozhodovaní v občianskom súdnom konaní v prípadoch, v ktorých sa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občianskoprávnom konaní, nemožno obmedziť len na závery o protiprávnom konaní, t. j. o spáchaní trestného činu, a o tom, kto ho spáchal.“

V civilnom ako aj v trestnom konaní preukázal, že žalovaná naplnila znaky občianskoprávnej ako aj obchodnoprávnej zodpovednosti za škodu a to: protiprávny úkon, ujmu na jeho strane (majetková ujma), príčinnú súvislosť medzi protiprávnym úkonom a ujmu, zavinenie (priamy úmysel žalovanej bol preukázaný v trestnom konaní.)

V predmetnom konaní sa nedomáhal zaplata sumy z titulu Zmluvy o úvere, ale z titulu náhrady škody. Z uvedeného dôvodu mal za to, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď žalobu v napadnutom rozsahu zamietol.

Podľa jeho názoru v predmetnom konaní nie je vhodné poskytovať zvýšenú ochranu strane sporu (žalovanej), ktorá svojím konaním porušila nie len ustanovenia Zmluvy o úvere, ale aj zásadu dobrých mravov, predpisy Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a dokonca sa dopustila trestného činu, ktorým mu spôsobila škodu. Opačný postup (poskytnutie ochrany žalovanej) by mal za následok porušenie princípov všeobecnej spravodlivosti, porušenie princípov na ktorých je postavený CSP a výsledkom tohto postupu by nebolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúcich stav a poznatky právnej vedy.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

4. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (II. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplata sumy 696,- Eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej mu prečinom úverového podvodu žalovanou.

6. Okresný súd Žiar nad Hronom trestným rozkazom č. k. 2T 2/2012-99 zo dňa 17. 01. 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10. 04. 2012, uznal žalovanú za vinnú, že dňa 29. 03. 2010 v Banskej Štiavnici uzatvorila úverovú zmluvu č. 6006100166 so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o.

(žalobcom), na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 350,- Eur, ktorý sa zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach, pričom v žiadosti o úver č. XXXXXXXXXX zo dňa 26. 03. 2010 uviedla nepravdivé údaje v položke mesačné výdavky, úver od začiatku nesplácala, čím žalobcovi spôsobila škodu vo výške 350,- Eur, teda vylákala od iného úver tým, že ho uviedla do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru a na splácanie úveru a tak mu spôsobila malú škodu, čím spáchala prečin úverového podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona a za to bola odsúdená k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov s tým, že žalovanej bol výkon trestu odňatia slobody podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov, pričom žalobca (poškodený) bol v zmysle ustanovenia § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázaný na občianske súdne konanie.

7. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 OZ sú: a) porušenie právnej povinnosti, b) existencia škody, c) príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, d) zavinenie.

8. Porušenie právnej povinnosti spočíva v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. K porušeniu právnej povinnosti môže dôjsť protiprávnym konaním alebo opomenutím povinnosti, ktorá mala byť v súlade s právom vykonaná. Úkon je protiprávny vtedy, ak v súvislosti s ním došlo k porušeniu právnej povinnosti vyplývajúcej zo všeobecných právnych predpisov a iných noriem, zo zmlúv, resp. iných právnych úkonov i generálnej prevencie vyplývajúcu z ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka.

9. Škoda je ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom.

10. Príčinná súvislosť znamená, že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku, ktorá musí byť preukázaná, nemožno ju len predpokladať.

11. Zavinenie má subjektívny charakter, pretože ide o psychický vzťah škodcu k protiprávnemu úkonu a ku škode. Zavinenie môže byť úmyselné alebo nedbanlivostné.

12. Pretože žalobca žalobou uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej mu protiprávnym konaním žalovanej, súd prvej inštancie správne preskúmal základné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 OZ.

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie bol v zmysle ustanovenia § 193 CSP viazaný trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 2T 2/2012-99 zo dňa 17. 01. 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10. 04. 2012, o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal.

14. Pod viazanosťou v civilnom konaní treba rozumieť nielen viazanosť výrokom o vine, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, ale aj právnu kvalifikáciu skutku a tým aj formou zavinenia predpokladanou Trestným zákonom (viď. judikát R 35/1993).

15. Rozsah viazanosti rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal je daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu zároveň okolnosťami významnými pre rozhodnutie o uplatnenom nároku.

16. Súd prvej inštancie po preskúmaní základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 OZ správne určil i výšku skutočnej škody spôsobenej protiprávnym konaním žalovaného (úverovým podvodom) súhrnne v sume 350,- Eur, ktorú žalobca reálne poskytol žalovanej, a to po preskúmaní obsahu práv a povinností zo Zmluvy o úvere.

17. Pre náležité vysporiadanie sa s odvolacou námietkou žalobcu, že škodou sa rozumie v zmysle aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť, pričom pri trestnom čine úverového podvodu nie je škodou len suma rovnajúca sa výške poskytnutého úveru, ale aj odplata za poskytnutie úveru a ďalšie záväzky, ktoré mu vznikli v dôsledku omeškania dlžníka, na ktoré ako poškodený vzhľadom na okolnosti (dojednaný úrok, zákonný úrok z omeškania, zmluvná pokuta) mal nárok alebo ktoré mohol odôvodnene

dosiahnuť, odvolací súd musel ex offa skúmať, či Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami (nie) je spotrebiteľskou zmluvou, v prípade spotrebiteľskej zmluvy, či (ne)obsahovala zákonom požadované náležitosti a eventuálny dôsledok absencie obligatórnych náležitostí. Vzhľadom na uvedené odvolací súd postupoval podľa § 382 CSP a vyzval žalobcu a žalovanú Výzvou zo dňa 17. 10. 2019, aby sa vyjadrili k možnému použitiu § 53 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1, 2, 3, § 4 ods. 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších právnych predpisov. Žalobca ani žalovaná sa v lehote určenej odvolacím súdom (7 dní od doručenia výzvy odvolacieho súdu) nevyjadrili k Výzve odvolacieho súdu zo dňa 17. 10. 2019.

18. Odvolací súd z obsahu Zmluvy o úvere zo dňa 29. 03. 2010 zistil, žalovanej bol žalobcom poskytnutý úver vo výške 350,- Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala zaplatiť o sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 346,- Eur, t.j. celkove 696,- Eur v 12 mesačných splátkach po 58,- Eur, počnúc dňom 08. 05. 2010. Zmluva o úvere obsahuje prehlásenie, že finančné prostriedky sú poskytnuté žalovanej na výkon povolania (č.l. 20 spisu).

19. Z trestného rozkazu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 2T 2/2012-99 zo dňa 17. 01. 2012 vyplynulo, že žalovaná bola nezamestnaná, teda finančné prostriedky jej nemohli byť poskytnuté na výkon povolania.

20. Podľa ustanovenia § 53 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 29. 03. 2010 spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch,“ resp. „ZoSÚ“) veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

22. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1, 2, 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,

b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,

i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,

l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,

n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,

o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

p) práva spotrebiteľa podľa § 7,

q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

23. Spotrebiteľská zmluva sa uzatvára medzi dodávateľom na strane jednej a spotrebiteľom na strane druhej. Dodávateľ je ten, ktorý pri uzavieraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom bude vždy osoba (fyzická či právnická), ktorá pri uzavieraní tejto zmluvy nekoná ako podnikateľ, teda osoba, ktorá pri uzavieraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom nie je rozhodujúce, či spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy. Aj zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občianskeho zákonníka (napr. Obchodného zákonníka) možno tiež považovať za spotrebiteľské zmluvy napriek tomu, že ich zákon priamo ako spotrebiteľské neoznačuje. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí

obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, teda aj na spotrebiteľské zmluvy uzavreté podľa Obchodného zákonníka.

24. Podľa názoru odvolacieho súdu Zmluvu o úvere uzavretú medzi žalobcom a žalovanou treba klasifikovať ako zmluvu spotrebiteľskú s poukazom na to, že žalobca vystupoval ako právnická osoba, ktorá ponúkala a poskytovala spotrebiteľské úvery v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná vystupovala v danom zmluvnom vzťahu ako spotrebiteľ - fyzická osoba, keďže žalovaná v čase uzavretia Zmluvy o úvere nebola zamestnaná, nevykonávala žiadne povolanie, resp. nevykonávala podnikateľskú činnosť, a teda poskytnuté finančné prostriedky jej nemohli byť poskytnuté na výkon zamestnania, povolania, eventuálne podnikania.

25. Odvolací súd konštatuje, že Zmluva o úvere neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 ZoSÚ a to termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 4 ods. 2 písm. g/ ZoSÚ), ani ročnú percentuálnu mieru nákladov (§ 4 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ), termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ), ani priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ), preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 ZoSÚ).

26. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, ak by žalobca za rovnakých podmienok uzatvoril i s inými spotrebiteľmi identickú Zmluvu o úvere, žalobcovi by nevznikol nárok na zaplatenie sumy 346,- Eur z titulu poplatku, pretože by sa jednalo o úver bezúročný a bez poplatkov v dôsledku absencie obligatórnych náležitostí, a teda žalobcovi nemohla vzniknúť protiprávnym konaním žalovanej ujma na zisku.

27. Pretože žalobcovi vznikol voči žalovanej nárok na zaplatenie sumy 350,- Eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorú mu žalovaná spôsobila v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním, súd prvej inštancie správne žalobu čo do zvyšku zamietol (II. výrok).

28. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku (II. výrok) potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) vrátane závislého výroku o trovách konania (III. výrok), pretože okresný súd náležite aplikoval ustanovenie § 255 ods. 2 CSP s prihliadnutím na pomer úspechu v spore na strane žalobcu a žalovanej.

29. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku prvoinštančného súdu (I. výrok) vrátane dopĺňacieho rozsudku zostali nedotknuté (§ 367 ods. 2 CSP).

30. Pri rozhodovaní o trovách tohto odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, ktorá si však žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnila a ani jej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že jej ich náhradu nepriznáva.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).